

CONSTITUTIONES CLEMENTIS PAPÆ V.

IN CONCILIO VIENENSI EDITÆ.

P R Æ F A T I O.

JOANNES Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Doctoribus, & Scholasticis univ[er]s[is] Bononiæ commorantibus, salutem & Apostolicam benedictionem.

^a Hanc benedictionem primo introduxit Papa Cletus, loco cuius scribitur ab Ecclesia præfatus, Spiritum sanctioris consilii. Et licet ita benedictio omnibus proficiat, tamen non stantem non gaudent privilegio studii. Z. Van. Pont.

QUONIAM nulla Juris sanctio, quantumcunque perpenso digesta consilio ad humanæ naturæ varietatem, & machinationes ejus inopinabiles sufficit, nec ad decisionem lucidam suæ nodosæ ambiguitatis attingit; eò præsertim quod vix aliquid adeo certum clarumque statuitur, quin ex causis emergentibus (quibus jura jam posita mederi non possint,) in dubium revocetur; Quia etiam ab adolescentia viri proclivis ad malum sensualitas humana declinat; per quod morum subversio in Clero & populo frequenter obrepit, necessaria est Superioris auctoritas; ut, tam per determinationis opportunæ suffragium tollat ambigua, lites auferat, altercationes dirimat, & obscura succidat, quam per cultoris providi sarculum extirpet vitia, virtutes inferat, corrigat excessus, morésque reformet. Hæc sanè felicitis recordationis Clemens Papa V. prædecessor noster providenter attendens, & providè cupiens deformatorum reformationi prospicere, solvere difficultia, ac sanctiones quæstionibus & negotiis imminutibus consonas promulgare. Dudum, nedum in Concilio Viensensi, quin etiam ante & post ipsum Concilium, Constitutiones plurimas edidit, in quibus multa utilia statuit atque salubria, & nonnulla dubia in iudiciis & extra frequentata decidit. Et licet eas collectas in unum volumen, & sub congruis titulis collocatas mittere decrevisset, & dare in commune subjectis; assidua tamen occupatio circa magna, ac fortis humanæ conditio, quæ ipsum de medio sustulit, in causa fuerunt, quare suum in hac parte propositum non implevit. Nos etiam, qui sicut eidem (licet immeriti) in Apostolatûs officio, Domino permittente, successimus; sic & in affectûs plenitudine, in iis quæ compendium univ[er]si concernunt successisse debemus, tot grandibus agendis & arduis fuimus à nostræ promotionis exordio circumsepti, quod tam ex hoc, quàm ex causis rationabilibus aliis, quas sub silentio providimus committendas, prædictas vobis communicare Constitutiones fuimus hætenus impediti. Nunc igitur (opportunitate captata) illas vobis sub Bulla nostra transmittimus, univ[er]sitati vestræ per Apostolica scripta mandantes, quatenus eas prompto affectu suscipiatis, & studio alacri; eis sic vobis manifestatis & cognitis, usuri de cetero in iudiciis & in Scholis. Data Avinion. viij. Kalendas Novemb. Pontificatûs nostri anno secundo.

^b De his vide C. de contra. & com. stipu. l. Optimam. 2. q. ult. libello. rimo, de proba. quoniam, de re jud. Abbatem lib. 6. de quo in Spe. de instru. ed. §. Reflat.

[PITH. ¹ In Concilio Viensensi edita.] Anno 1312. Joannes Villani, cap. 2. lib. 9. septimum librum Decretalium vocat.

DE SUMMA TRINITATE, ET FIDE CATHOLICA.

TITULUS PRIMUS.

I. CLEMENS V. in Concilio Viensensi. [an. 1312. in Gallia.]

Fatetur Concilium, unicum Dei Filium in essentia Dei æternaliter subsistentem, verum corpus humanum assumpsisse de Virgine, & in eo passum, & jam mortuum lanceâ perforatum; approbans in hoc ordinem quem tradidit Evangelista Joan. Hoc dicit.

IDEI Catholica fundamenta, præter quod, teste Apostolo, nemo potest aliud ponere, firmiter inherentes; apertè cum sancta matre Ecclesia contemur unigenitum Dei Filium, in iis omnibus, in quibus Deus Pater existit, unâ cum Patre æternaliter subsistentem: partes nostræ naturæ simul unitas (ex quibus in se verus Deus existens, fieret verus homo,) humanum videlicet corpus passibile, & animam intellectivam, seu rationabilem, ipsum corpus verè per se & essentialiter informantem, assumpsisse ex tempore, in virginali thalamo ad unitatem suæ hypostasis & personæ. Et, quod in hac assumpta natura, ipsum Dei Verbum pro omnium operanda salute, non solum affigi cruci, & in ea mori voluit; sed etiam emissio jam spiritu perforari lanceâ sustinuit latus suum; ut exinde profuentibus undis aquæ & sanguinis, formaretur unica & immaculata, ac virgo sancta, Mater Ecclesiæ, conjux Christi: sicut de latere primi hominis soporati Eva sibi in conjugium est formata, ut sic certa figura primi & veteris Adæ (qui, secundum Apostolum, est forma futuri) in nostro novissimo Adam, id est Christo, veritas responderet. Hæc est, inquam, veritas illius prægrandis aquilæ vallata testimonio, quam Propheta vidit Ezechiel animalibus ceteris Evangelicis transvolantem, Beati Joannis, videlicet Apostoli & Evangelistæ, qui sacramenti hujus rem gestam narrans, & ordinem in Evangelio suo, dixit: Ad Jesum autem cum venissent, ut viderent eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura; sed unus militum lanceâ latus ejus aperuit, & continuo exivit sanguis & aqua: & qui vidit, testimonium perhibuit, & verum est testimonium ejus: & ille scit, quia vera dicit, ut & vos credatis. Nos igitur ad tam præclarum testimonium, ac Sanctorum Patrum & Doctorum communem sententiam Apostolicæ considerationis (ad quam dumtaxat hæc declaratio pertinet) aciem convertentes, sacro approbante Concilio; declaramus prædictum Apostolum & Evangelistam Joannem rectum in præmissis factæ rei ordinem tenuisse, narrando, quod Christo jam mortuo, unus militum lanceâ latus ejus aperuit.

^a Vide Guidonem Cardinalem in Summa de heresim. tit. de heresi. Petri Joa. mod. & ejus sequacium cap. 2. Rom. 5. Ezech. 1. Joan. 19.

Reprobat & hæreticam judicat doctrinam, quæ habet, quod substantia animæ rationalis seu intellectivæ, verè, & per se, humani corporis non sit forma. Joan. And.

^b Vide Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 8. in decreto, incip. Apostolici regimini.

§. 1. Porro doctrinam omnem, seu positionem temerè asserentem, aut vertentem in dubium, quod substantia animæ rationalis, seu intellectivæ, verè ac per se humani corporis non sit forma; velut erroneam, ac veritatè Catholicæ inimicam Fidei, prædicto sacro approbante Concilio, reprobamus: desinentes, ut cunctis nota sit fidei sinceræ veritas, ac præcludatur univ[er]sitis erroribus aditus, ne subintrent, quod quisquis deinceps asserere, defendere, seu tenere pertinaciter præsumperit, quod anima rationalis seu intellectiva, non sit forma corporis humani per se & essentialiter; tanquam Hæreticus sit censendus.

[PITH. ¹ Porro doctrinam omnem, &c.] Francisc. Georgius tom. 1. Problem. 26. 27. & 119.

Asserens confitendum unum Baptisma, sicut unum Deum & unam Fidem, approbat opinionem, quæ habet per illud conferrî, etiam parvulis, quoad habitum, informantem gratiam & virtutes. Joan. And.

^c al. at hoc.

§. 2. Ad hoc Baptisma unicum baptizatos omnes in Christo regenerans est (sicut unus Deus ac Fides unica) ab omnibus fideliter confitendum: quod celebratum in aqua, in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, credimus esse tam adultis quàm parvulis communiter perfectum remedium ad salutem. Verum, quia tantum ad effectum Baptismi in parvulis, reperiantur Doctores quidam Theologi opiniones contrarias habuisse.

§. 3. Quibusdam ex ipsis dicentibus, per virtutem Baptismi parvulis quidem culpam remitti, sed gratiam non

conferrî: Aliis è contrâ asserentibus, quod & culpa eisdem in Baptismo remittitur, ac virtutes, ac informans gratia infunduntur, quoad habitum, etsi non pro illo tempore, quoad usum. Nos autem attendentes generalem efficaciam mortis Christi (quæ per Baptisma applicatur pariter omnibus baptizatis) opinionem secundam (quæ dicit, tam parvulis, quàm adultis conferrî in Baptismo informantem gratiam & virtutes) tanquam probabiliorè, & dictis Sanctorum, ac Doctorum modernorum Theologiæ magis consonam & concordem, sacro approbante Concilio, duximus eligendam.

DE RESCRIPTIS.

TITULUS II.

I. CLEMENS V. in Concilio Viensensi. [an. 1312. in Gallia.]

Major Prælatus pro membris suis, etiam si sunt de mensa, reum convenire non potest, per rescriptum Apostolicum, nisi ubi possent Administratores membrorum. Contra faciens, in expensis & interesse punitur, & processus est irritus. Joan. And.

ABATES, aut alii Religiosi, quibuslibet administrationibus præfidentes, occasione Prioratum, seu aliorum locorum subditorum eisdem, nullum auctoritate literarum Apostolicæ Sedis, vel Legatorum ipsius, quomodolibet valeant convenire: nisi ubi, & coram quibus, Prioratum, & locorum ipsorum Prioribus, aut aliis Gubernatoribus hoc liceret. Nec occasione locorum ad mensas pertinentium eorundem, aliud in ipsis super hoc liceat, quàm si loca sic præmissa, speciales sub eis Gubernatores habent. Si quis autem aliquem contra hæc vexare præsumperit, in expensis sibi & interesse per Judicem (coram quo fiet vexatio hujusmodi) condemnatur, omnique processus contra præmissa habitus sit irritus ipso jure.

^d Si habent dignitatem principaliter, ea. Hinc constitutione, de offic. Delegati, lib. 6. Bald. per illum textum in Auth. Habita. Ced. Ne fil. pro pa. glo. c. a. Subdiacono. dist. 93. quæ gl. limitatur à Dom. ibi per c. Quis. S. Quamquam. de Præb. lib. 6. Barb. Font.

II. IDEM in Eodem. Principalis Officialis Episcopi, & Prior Conventualis, licet obedientiaris, delegari possunt à Papa; Officialis vero foraneus, vel Prior Clausuralis non. Joan. And.

Et si principalis Officialis Episcopi, aut Religiosus Conventualis obtinens Prioratum (quamvis ad Prioratum eundem Prior non confueverit per electionem assumi) à Sede Apostolica, vel Legato ejusdem, dari valeat delegatus. In Officiali tamen foraneo aut Religioso, Monasterii seu Prioratus Clausurali, nequaquam hoc volumus observari.

^e Vide l. fin. C. de edit. divi Hadrian. tollend. Bart. in l. 1. §. 1. ff. de sec. tab. c. Ultima voluntas. 12. q. 2. Font. Et vide Conc. Trid. sess. 10. 25. de Refor. c. 10. ^f Vide Doct. in c. Super eo. de offic. Deleg. & Alex. in l. More. ff. de jurisd. omni. jud. ^g Vide l. Si prin. ff. de op. no. mun. & Bar. in l. Ceterum fundum. §. Si servorum tuum imprudens. ff. Si corr. pet. Font. ^h Vide c. 1. de jud. l. Divi Fratres. ff. de lib. casu. Bar. in l. Quid tamen. §. Si arbitri. ff. de arbit.

III. IDEM in Eodem. Brevius non potest summari.

Auditor in Romana curia deputatus à nobis, de beneficio (quod pronuntiabit alicui de jure fore debitum) poterit sibi absque commissione alia, ut evitetur circuitus, providere.

IV. IDEM.

Expectans beneficium, perdit gratiam, si consequitur aliud quod cum illo quod expectat, de jure tenere non potest. Joannes Andreas.

Gratiæ, ut de Dignitate, vel Beneficio Curato tibi provideatur, renunciare videris, si ante ademptionem ejusdem alium beneficium pacificè assequaris, quod simul de jure cum Dignitate vel Beneficio virtute dictæ gratiæ tibi debito retinere non posses, licet illud resignaveris, aut sis resignare paratus.

V. IDEM.

Gratia super vacaturo non comprehendit Beneficium post datam in substantia creatum. H. d. Joan. de Imola. Literas nostras super conferendo tibi Beneficio vacaturo directas, ad Beneficium post datam ipsarum creatum, statuimus non extendi.

DE ELECTIONE, ET ELECTI POTESTATE.

TITULUS III.

I. CLEMENS V. in Concilio Viensensi. [an. 1312. in Gallia.]

Religiosus eligi non potest ad Prælaturam non Episcopalem